

Mszyce to prawdziwe utrapienie rolnika

Autor: Tomasz Kodłubański

Data: 9 października 2017

Mszyce to jedna z najbardziej uciążliwych grup szkodników. Każdego roku wyrządzają na plantacjach znaczne szkody. Ich skuteczne zwalczanie ma ogromny wpływ na ekonomikę produkcji.

Mszyce to owady należące do rzędu pluskwiaków. Większość gatunków jest polifagami – żerują na różnych gatunkach roślin. Zasiedlają głównie liście, pędy i pąki kwiatowe. Wyrządzają szkody bezpośrednie i pośrednie. Szkody bezpośrednie polegają na nakłuwaniu tkanek i wysysaniu soku komórkowego. Liście i pąki kwiatowe żółkną, brązowieją, są zdeformowane i zamierają. W trakcie żerowania mszyce wydzielają duże ilości spadzi (rosa miodowa) – lepkiej wydzieliny oblepiającej zaatakowane części rośliny. Na jej powierzchni rozwijają się grzyby sadzakowe, które powodują zatykanie aparatów szparkowych. Następuje spowolnienie procesu fotosyntezy i transpiracji co bezpośrednio przedkłada się na spadek plonu.

Mszyce są też wektorami groźnych wirusów

Najczęściej występującym gatunkiem jest mszyca brzoskwiniowa (*Myzus persicae*), która zasiedla głównie pomidory, paprykę, oberżynę, sałatę, ogórek oraz chryzantemy i goździki.

– Ciało osobników dorosłych ma długość 2,1–2,3 mm, jest barwy od jasnoróżowej poprzez żółtą, jasnozieloną do zielonej – opisuje szkodnika doradca warzywny Leszek Kolak. Larwy są podobne do osobników dorosłych lecz trochę mniejsze. W szklarni może występować i rozmnażać się dzieworodnie przez cały rok.

Mszyce na burakach silnie uszkadzają liście i powodują ich skędzierzawienie, brązowienie i zahamowania wzrostu

Rozwój owadów uzależniony jest od temperatury i długości dnia. Cykl rozwojowy jednego pokolenia trwa średnio 1-2 tygodni. W okresie wiosennym i letnim może wykształcić się do 4 pokoleń w ciągu miesiąca.

Pod osłonami często spotykane są także: mszyca ogórkowa (*Aphis gossypii*), mszyca ziemniaczana smugowa (*Macrosiphum euphorbiae*), mszyca ziemniaczana średnia (*Aulacorthum solani*), mszyca szklarniowa wielożerna (*Myzus ascalonicus*).

Mszyce – profilaktyka i zwalczanie

Istotną rolę odgrywa usuwanie chwastów rosnących w pobliżu obiektu uprawowego, ponieważ mogą być one roślinami żywicielskimi szkodnika. Od początku uprawy należy regularnie prowadzić lustrację roślin pod kątem obecności mszyc. Pomocne są w tym żółte tablice lepowe. Obecnie jest bardzo mało środków zarejestrowanych do zwalczania mszyc w uprawach pod osłonami. Zarejestrowane są pyretroidy zawierające w swoim składzie cypermetrynę i lambda cyhalotrynę. Środki działają skutecznie w temperaturze poniżej 20°C.

– Sucha i ciepła pogoda powoduje, że na plantacjach rzepaku ozimego pojawiają się kolonie mszycy kapuścianej. Szkodnik ten jest bardzo uciążliwy. Opanowane liście są zahamowane w rozwoju, zdeformowane, a w warunkach dużego braku wody żółkną i zasychają – mówi Karol Majski rolnik z woj. łódzkiego.

Rozpoznanie szkodnika

Dorośla mszyca ma długość od 2 – 2,5 mm oraz szarozielone zabarwienie. Na roślinach można spotkać zarówno formy uskrzydłone jak i bezskrzydłe. Żerują w koloniach na spodniej stronie liścia. Występowaniu mszyc sprzyja temperatura w granicach 18 – 24°C. Rozwój jednego pokolenia trwa od 21 do 60 dni, a w ciągu roku może wystąpić kilka pokoleń mszyc.

Silnie zasiedlone fragmenty roślin z czasem żółkną i usychają. Osłabiona roślina jest znacznie podatniejsza na choroby.

Walka z mszycą

– Aby skutecznie pozbyć się mszycy kapuścianej staram się skutecznie niszczyć chwasty z rodziny kapustowatych – radzi Karol Majski. Dodatkowo staram się skutecznie niszczyć resztki poźniwne wykonując orkę zimową, która zniszczy również kolonie mszyc i zimujące jaja.

Przy dużym nasileniu występowania mszycy należy zwalczyć jednym z zalecanych preparatów insektycydowych, po przekroczeniu progów ekonomicznej szkodliwości.

Próg jesiennej szkodliwości mszycy kapuścianej to 2 kolonie mszyc na brzegu plantacji na 1 m² – wylicza Radosław Bieński uprawiający warzywa.

Do zwalczania mszycy na roślinach Bieński używa środków zawierających skuteczne substancje aktywne.

– Do zwalczania mszycy kapuścianej stosuję preparaty insektycydowe oparte na deltametrynie i alfa-cypermetyrynie – mówi Radosław Bieński. Moim zdaniem są to najskuteczniejsze substancje aktywne, których działanie powoduje paraliż, drgawki i śmierć pasożyta. Jednak stosowanie stale tych samych preparatów zmniejsza ich skuteczność działania na skutek stopniowego uodparniania się mszyc na substancje aktywne.

Producenci, którzy rozpoczęli walkę z mszycami, gdy ich kolonie były bardzo liczne, nie mieli dobrych efektów. Jedną z przyczyn niepowodzeń jest mały asortyment dostępnych środków. W tej sytuacji kilkakrotnie w sezonie wegetacji stosuje się preparaty należące do tej samej grupy chemicznej. Następstwem jest selekcja ras odpornych na zbyt często stosowane środki. Dlatego by walka z tym uciążliwym szkodnikiem była rzeczywiście skuteczna trzeba pamiętać by stosować rotację preparatów zawierających różne substancje aktywne.